

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту, адміністрування та права

**Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та
соціально-гуманітарних дисциплін**

ДЕМОГРАФІЯ

**Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти галузі знань 05 «соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 054 «Соціологія»**

**ХАРКІВ
2023**

Міністерство освіти і науки України
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет менеджменту, адміністрування та права
Кафедра ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін

ДЕМОГРАФІЯ

Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти галузі знань 05 «соціальні та поведінкові науки»
спеціальності 054 «Соціологія»

Затверджено рішенням Навчально-
методичної ради факультету менеджменту,
адміністрування та права

Протокол № 1 від 19 вересня 2023 р.

Харків

2023

УДК 159.9.62

*Схвалено на засіданні кафедри ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування»
та соціально-гуманітарних дисциплін*

Державного біотехнологічного університету,

протокол №1 від 28 серпня 2023 р.

Рецензенти:

Тюріна В. О., д-р пед. наук, проф., професор кафедри соціології та психології Харківського національного університету внутрішніх справ;

Демографія: Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «соціальні та поведінкові науки» спеціальності 054 «Соціологія» / ДБТУ ; уклад. І. Данченко, Н. Моїсеєва. Харків, 2023. 20с.

Методичні вказівки з дисципліни «ДЕМОГРАФІЯ» розроблено відповідно до початкової програми. Видання включає теми для самостійного засвоєння здобувачами, проблемні питання, питання для самоконтролю та приклади тестових завдань.

Видання призначене здобувачам першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «соціальні та поведінкові науки» спеціальності 054 «Соціологія».

УДК 159.9:62

Автори: д-р економ. наук, проф. Н. Моїсеєва;

д-р пед. наук, проф. І. Данченко.

Відповідальний за випуск: Н. Моїсеєва, д-р економ. наук, проф.

© Н. Моїсеєва, 2023

© І. Данченко, 2023

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів <u>4</u>	Галузь знань (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	05 Соціальні та поведінкові науки (шифр і назва)		
	Спеціальність (професійне спрямування): 054 Соціологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів <u>2</u>		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин <u>120</u>		4-й	4 - й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)	30 год.	6 год
		Практичні, семінарські	
		30 год.	4 год
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		60 год.	110 год
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: залік			

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Демографія» є надати студентам знання та навички аналізу демографічних процесів, статистичної оцінки та опису закономірностей відтворення населення певного регіону в конкретних умовах часу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Демографія» є вивчення методологічних та методичних питань дослідження демографічних процесів, методик розрахунку показників, прийомів демографічного аналізу.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- теоретичні основи статистичного спостереження як способу формування інформаційної бази для дослідження демографічних процесів;
- методичні підходи до узагальнення та оброблення демографічних даних;
- методологію і методику екстенсивного та інтенсивного демографічного аналізу демографічних процесів;
- методику прогнозування та статистичного моделювання демографічних параметрів;

вміти:

- застосовувати методи статистичного спостереження для формування масиву первинних даних для демографічного дослідження;
- здійснювати оброблення первинних даних з метою одержання узагальнюючих показників, рядів розподілу, відносних, середніх величин, показників варіації тощо щодо демографічних явищ і процесів;
- виконувати необхідні аналітичні розрахунки із застосуванням комп'ютерної техніки у відповідності із метою демографічного дослідження, наявною вихідною статистичною інформацією;
- здійснювати аналіз демографічних явищ і процесів на рівні регіону та країни, інтерпретацію одержаних результатів, робити обґрунтовані висновки та прогнозні розрахунки.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Історія становлення демографії.

Тема 2. Демографія – як наука. Предмет демографії. Завдання демографії

Тема 3. Методи дослідження у демографії. Спеціалізація всередині демографії.

Тема 4. Джерела інформації про населення та демографічні процеси.

Тема 5. Чисельність населення.

Тема 6. Шлюбна структура населення.

Тема 7. Сімейна структура населення.

Тема 8. Сім'я та домогосподарство.

Тема 9. Загальні коефіцієнти природного руху населення.

- Тема 10. Народжуваність.
- Тема 11. Репродуктивна поведінка.
- Тема 12. Відтворення населення: поняття і сутність.
- Тема 13. Розлучуваність.
- Тема 14. Демографічна типологія сімей за кількістю народжених дітей.
- Тема 15. Історія досліджень факторів народжуваності.
- Тема 16. Теорія демографічного переходу та інтерпретація диференціальної народжуваності.
- Тема 17. Демографічні та соціальні наслідки тривалого збереження масової малодітності суспільства.
- Тема 18. Соціальна та демографічна політики: взаємозв'язок та відмінності цілей.
- Тема 19. Смертність, середня очікувана тривалість життя.
- Тема 20. Природне зростання та відтворення населення.
- Тема 21. Міграція.
- Тема 22. Розселення населення та урбанізація.
- Тема 23. Спосіб і якість життя населення.
- Тема 24. Умови життя і соціальне обслуговування населення.
- Тема 25. Демографічне прогнозування.
- Тема 26. Демографічна статистика.
- Тема 27. Сучасна демографічна ситуація в Україні та світі.
- Тема 28. Демографія Європи, молодь та різноманітність
- Тема 29. Вплив демографічного фактору на розвиток соціальної інфраструктури в Україні.
- Тема 30. Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Народонаселення – центральна категорія системи знань про народонаселення.	4	6
2	Загальнометодологічні науки в системі знань про народонаселення – філософія та політична економія.	4	6
3	Економіка народонаселення – складова системи знань про народонаселення.	2	6
4	Джон Граунт – засновник демографії.	2	4
5	Видатні вітчизняні вчені-демографи	2	4
6	Основні етапи розвитку демографічних досліджень.	2	4
7	Зарубіжні центри демографічних досліджень.	2	4
8	Роль Організації Об'єднаних Націй у вирішенні демографічних проблем світу.	2	4
9	Розвиток ідей потенційної демографії у працях українського демографа С. Пирожкова.	2	4
10	Особливості застосування соціологічних методів у дослідженні демографічних процесів.	4	6
11	Структура життєвого потенціалу населення.	4	6
12	Роль функціональних демографічних прогнозів у плануванні соціально економічного розвитку.	2	4
13	Прогнози чисельності населення України та світу на період до 2050 р.	2	4
14	Основні методи демографічного прогнозування та особливості їх застосування.	4	6
15	Зміни в шлюбності та їх вплив на народжуваність.	2	4
16	Чинники та мотиви демографічної поведінки	2	4
17	Демографічні передумови розвитку трудового потенціалу.	2	4
18	Демографічні аспекти зайнятості. Практичне значення дослідження взаємозв'язків демографічних та соціально-економічних процесів.	2	4
19	Концепція демографічного розвитку України.	4	6
20	Демографічна політика в сучасному світі. Міграції як просторова самоорганізація населення	2	4
21	Зарубіжні центри демографічних досліджень.	2	6
22	Розвиток ідей потенційної демографії	2	4
23	Соціологічні методи у дослідженні демографічних	4	6

	процесів: прикладний аспект		
Разом		60	110

Питання для підсумкового контролю і самоконтролю

1. Демографія - центральна частина системи знань про народонаселення.
2. Практичне значення демографії.
3. Місце демографії в структурі системи демографічних наук.
4. Різновиди руху населення. Дві точки зору на предмет демографії.
5. Методи демографічного дослідження та мова демографії.
6. Місце демографії в системі наук.
7. Історичні аспекти розвитку демографії. Розвиток демографічної думки в Україні
8. Прикладні демографічні дослідження.
9. Сучасний стан демографічних досліджень в Україні.
10. Соціально-демографічне прогнозування.
11. Політика в галузі народонаселення: поняття, визначення, концепції.
12. Заходи демографічної політики.
13. Демографічна політика в Україні.
14. Демографічна політика в країнах світу.
15. Загальні показники чисельності населення.
16. Віково-статевий склад населення.
17. Типи вікової структури населення
18. Особливості побудови статево-вікової піраміди і напрями її аналізу.
19. Соціально-економічна структура населення.
20. Сімейна структура населення.
21. Типи сімейних організацій.
22. Етнічна структура.
23. Розселення населення.
24. Особливості урбанізації в Україні.
25. Характеристика динаміки чисельності та основних змін у складі населення України в перехідний період.
26. Проблеми майнового розшарування населення України. Джерела демографічної інформації та їх класифікація.
27. Історія переписів населення.
28. Пробні переписи населення та їх завдання, мікроперепису населення.
29. Обстеження населення та їх класифікація, анамнестичне обстеження населення.
30. Поточний облік демографічних подій.
31. Поточний облік міграції населення.
32. Регістри населення, їх можливості, переваги і недоліки.
33. Переписи населення у сучасному світі.
34. Основні принципи проведення перепису населення.
35. Організація та програма перепису.
36. Спостереження природного руху в Україні.
37. Закони народонаселення різних суспільно-економічних формацій.

38. Модифікації концепції демографічного переходу та їх зміст.
39. Історичні типи відтворення населення.
40. Традиційний тип відтворення населення.
41. Сучасний (раціональний) тип відтворення населення.
42. Демографічні революції та їх зміст.
43. Демографічний вибух: причини та наслідки.
44. Демографічне старішання – об'єктивний, історично зумовлений процес.
45. Поняття режиму відтворення населення. Нетто-коефіцієнт та бруто-коефіцієнт відтворення населення.
46. Демографічні перспективи України.
47. Народжуваність у демографічному вимірі.
48. Плідність як біологічне підґрунтя народжуваності.
49. Продуктивність шлюбу.
50. Репродуктивна поведінка, репродуктивна установка, репродуктивна мотивація.

Підсумковий контроль **Тестові завдання (приклад)**

- 1. Демографія - це наука про:**
 - a) Наука про народонаселення. Охоплює процеси та явища, що характеризують кількісні й якісні зміни в людському середовищі
 - b) Соціально-економічних умовах життя населення
 - c) Соціально-історичної обумовленості і закономірності відтворення населення

- 2. Відтворення населення - це:**
 - a) Процес постійного і безперервного поновлення людських поколінь
 - b) Оновлення та розвиток виробничої діяльності людей
 - c) Зростання чисельності населення

- 3. Природний рух населення включає такі процеси**
 - a) Народжуваність, смертність
 - b) Територіальне, просторове переміщення людей
 - c) Перехід з однієї вікової групи в іншу

- 4. Якість населення визначається**
 - a) Потенція до самовідтворення — «демографічний потенціал»
 - b) Зміною соціально-економічних умов життя населення
 - c) Зміною природно-кліматичних умов життя населення.

- 5. Показником демографічного навантаження на населення є:**
 - a) Співвідношення між працездатною частиною населення і непрацездатною (утриманцями)
 - b) Кількість вмираючих в працездатному віці
 - c) Співвідношення між чоловічим і жіночим населенням

- 6. Джерелами даних про народонаселення є**
 - a) Перепис населення
 - b) Соціологічні опитування
 - c) Списки виборців

- 7. Хто із зазначених вчених вважається «батьком-засновником» демографії?**
 - a) Джон Граунт
 - b) Т. Мальтус
 - c) Платон

- 8. Що таке критичний момент перепису населення?**
 - a) Точний момент часу, єдиний для всієї країни, до якого приурочуються зібрані під час перепису населення відомості

- b) Тривалість проведення перепису населення
- c) День, в який налічується найбільша кількість опитаних

9. До демографічних факторів зайнятості населення відносяться

- a) Взаємообумовленість зайнятості та статево-вікових, професійно-кваліфікаційних характеристик населення, його структури та чисельності
- b) Галузева структура економіки
- c) Статевостатева структура населення

10. Віково-статева піраміда населення - це

- a) Графічне зображення розподілу населення за статтю та віком, що використовується для характеристики статево-вікового складу населення
- b) Графічне зображення динаміки чисельності населення
- c) Графічне зображення розподілу зайнятого населення за віком

11. Когорта – це

- a) Група осіб, які переживають одні і ті ж події в один і той же період
- b) Сукупність людей, що живуть в країні в даний момент часу
- c) Сукупність людей, що мають спільні соціальні умови життя

12. Проміле - це

- a) Одна тисячна частина якої-небудь величини, інакше — десята частина відсотка (процента). Зазвичай позначається символом «‰»
- b) Демографічний показник, виражений у відсотках
- c) Ставлення тих чи інших величин до тисячної частини населення

13. Коефіцієнт позашлюбної народжуваності

- a) Число живонароджених у жінок, що не перебувають у шлюбі, на 1000 жінок репродуктивного віку, що не перебувають у шлюбі
- b) Брутто відтворення.
- c) Відношення абсолютної величини збільшення (скорочення) чисельності населення за період до загального числа людино років, прожитих населенням за цей період (або, інакше, до середнього населення за цей же період)

14. Щільність населення визначається

- a) Співвідношенням його чисельності і розмірів території
- b) Співвідношенням чоловіків і жінок у його складі
- c) Співвідношенням молодих і літніх людей у його складі

15. Які з зазначених факторів у меншій мірі визначають зростання народжуваності

- a) Віково-статева структура населення
- b) Брачність і розлучуваності

с) Рівень життя населення.

16. Природний приріст населення визначається

- а) Різницею між числом народжених і кількістю померлих за певний період
- б) Різницею між чисельністю населення за попередній рік і чисельністю населення в поточному році
- с) Кількістю народжень за рік

17. На смертність населення в найменшій мірі впливають наступні фактори

- а) Ступінь розвитку системи охорони здоров'я
- б) Рівень добробуту (доходів) населення і характер побутових умов
- с) Територіальне розміщення населення

18. Сальдо міграції – це

- а) Різниця між кількістю осіб, які прибули на будь-яку територію, і кількістю осіб, які вибули звідти за один і той самий проміжок часу
- б) Загальне число перемістилися людей через кордони держави
- с) Показник переміщення людей на території держави

19. Що таке демографічний перехід?

- а) Зміна типів і режимів відтворення населення в процесі суспільно цивілізаційного розвитку
- б) Перехід від звуженого режиму відтворення до розширеного
- с) Збільшення чисельності населення внаслідок зростання народжуваності.

20. Традиційний тип відтворення передбачає

- а) Високу народжуваність, високу смертність
- б) Підвищену народжуваність, трохи знижену смертність
- с) Знижені народжуваність і смертність, велику тривалість життя

21. Для сучасних міграційних процесів в Україні характерно

- а) Зростання еміграції до країн ближнього зарубіжжя
- б) Зростання імміграції з країн Азії та Африки
- с) Зростання еміграційного потоку в країни далекого зарубіжжя

22. Тривалість життя чоловіків в сучасній Україні

- а) 64-65 років
- б) 58-59 років
- с) 54-55 років

- 23. Демографічна політика – це**
- a) Діяльність органів державного управління і соціальних інститутів, спрямована на створення сталих кількісних та якісних параметрів відтворення населення з метою подолання негативних демографічних тенденцій
 - b) Заходи державних органів щодо розвитку системи зайнятості населення
 - c) Частина соціальної політики
- 24. Що таке постаріння населення?**
- a) Зсув розподілу населення за віком у бік старшого віку
 - b) Збільшення середньої тривалості життя людей
 - c) Збільшення пенсійного віку
- 25. Які явища не відносяться до демографічних аспектам сучасної сім'ї?**
- a) Орієнтація на малодетність
 - b) Зростання розлучуваності
 - c) Причини розлучень
- 26. Процес дітонародження у сукупності людей, що складають генерацію, або у сукупності генерацій (населенні) в демографії називають**
- a) народжуваністю
 - b) шлюбністю
 - c) смертністю
- 27. Внутрішньо сімейне регулювання дітонародження в демографії називають**
- a) планування сім'ї
 - b) репродуктивною мотивацією
 - c) репродуктивною установкою
- 28. Загальний коефіцієнт народжуваності**
- a) відношення кількості народжених до загальної чисельності населення
 - b) визначає темпи природного приросту населення
 - c) характеризує середню кількість народжень у однієї жінки в гіпотетичній генерації за все її життя за збереження існуючих рівнів народжуваності в кожному віці незалежно від смертності та від змін вікового складу
- 29. За останні тридцять років в Україні переважним типом сім'ї виявилася**
- a) двохдітна сім'я
 - b) одnodітна сім'я

- c) багатодітна сім'я

30. Процес вимирання генерацій у демографії називають

- a) смертність
- b) рух населення
- c) демографічний перехід

31. Смертність – це

- a) демографічний показник кількості смертей у певній популяції або певній підгрупі населення в одиницю часу
- b) показники смертності дітей є загальновизнаним індикатором здоров'я нації, віддзеркалюючи якість життя населення, рівень добробуту і розподіл соціальних і матеріальних благ у суспільстві, стан довкілля, рівень освіти і культури, ефективність профілактики, рівень доступності і якості медичної допомоги тощо
- c) припинення життя від алкогольної залежності, ДТП і швидких темпів поширення ВІЛ/СНІДу

32. Загальний коефіцієнт смертності

- a) відношення числа випадків смерті за календарний рік до середньорічної чисельності населення
- b) відношення абсолютного числа народжень до середньої чисельності населення за рік
- c) середня кількість дочок, народжених однією жінкою і дожили до віку матері у момент їх народження

33. Масовий статистичний процес вимирання покоління або населення, що складається з безлічі одиничних смертей, що настають в різних віках у демографії називають

- a) смертністю
- b) демографічним балансом
- c) рухами населення (народонаселення)

34. Поняття «міграція» у демографії визначається як

- a) переселення, яке охоплюють усі види переміщення населення в просторі – сезонні, епізодичні, маятникові
- b) спосіб графічного зображення в прямокутній системі координат руху демографічної когорти в часі
- c) арифметичний вираз, що зв'язує чисельність населення на дві дати та компоненти її змін (народження, смерті, міграція) за відповідний період

35. Відтворення населення – це

- a) постійне відновлення поколінь через процеси народжуваності та смертності

- b) в'їзд в країну з-за кордону іноземних громадян на постійне проживання
- c) збільшення в населенні частки дітей і молодих людей

36. Коефіцієнтами інтенсивності міграцій називають

- a) показники, що характеризують відношення розмірів міграцій до загальної чисельності населення розглядуваних територій
- b) відношення кількості прибулих мігрантів до населення певної території
- c) відношення чистої міграції до чисельності населення певної території

37. Мірилом ефективності міжрайонного обміну мігрантами є

- a) коефіцієнт ефективності міграцій
- b) коефіцієнт інтенсивності вибуттів
- c) коефіцієнт інтенсивності чистої міграції

38. Історична демографія– це

- a) галузь, що вивчає ретроспективу динаміки демографічних подій і процесів, виявлення історичних закономірностей і тенденцій відтворення населення, а також історію становлення і розвитку демографії як науки
- b) галузь, що вивчає взаємозв'язок і взаємозалежність економічного розвитку і процесів відтворення населення
- c) галузь, що вивчає особливості відтворення етнічних спільнот

39. Депопуляція означає

- a) самогубство населення, зникнення нації і її культури
- b) когорта, штучно сконструйована на основі набору вікових коефіцієнтів демографічного процесу (народжуваності, смертності, шлюбності та ін.), звично для якогось року, які потім інтерпретуються як показники реальної когорти
- c) поняття, що характеризує мінімальний рівень природної народжуваності, нижче за яке народжуваність може опуститися лише під впливом репродуктивної поведінки

40. Демографічна політика – це

- a) діяльність держави, спрямована на регулювання процесів відтворення населення
- b) термін, вживається для позначення корінних змін у відтворенні населення в ході історичного розвитку
- c) різке прискорення зростання чисельності населення земної кулі в період після 1950 року

41. Демографічна криза – це

- a) різке скорочення чисельності населення
- b) термін, вживається для позначення зміни типів відтворення населення
- c) поняття, що характеризує мінімальний рівень природної народжуваності, нижче за яке народжуваність може опуститися лише під впливом репродуктивної поведінки

42. Демографічний прогноз – це

- a) науково обґрунтоване передбачення основних параметрів руху населення і майбутньої демографічної ситуації: чисельності, статевовікової і сімейної структури, народжуваності, смертності, міграції
- b) тенденція при відповіді на питання про вік називати вік, який закінчуються на 0 або на 5, частіше, ніж інші. Вікова акумуляція вимірюється за допомогою спеціальних показників, найпоширенішими з яких є індекси Уіпла (Уіпля) і Мьєрса
- c) вивчення процесу зміни поколінь людей і чинників, які його визначають

43. Аналітичний прогноз – це

- a) дослідження сучасних тенденцій відтворення населення шляхом оцінки їх можливого впливу на майбутню чисельність і склад населення, а також на соціально-економічний розвиток в цілому
- b) показ можливих несприятливих або небезпечних наслідків демографічної ситуації, що склалася, для уникнення яких необхідно прийняти відповідні заходи
- c) вироблення конкретних рекомендацій для досягнення деякого бажаного стану демографічних процесів

44. Екстраполяційний метод

- a) заснований на прямому використанні лінійної і експоненціальної функцій, тобто даних про середньорічні абсолютні зміни чисельності населення за період або про середньорічні темпи зростання або приросту
- b) ґрунтується на тому, що виходячи з минулої демографічної динаміки підбирається функція, що найближче її описує
- c) дозволяє отримувати не тільки загальну чисельність населення, але і його розподіл за статтю і віком

45. Метод множинної регресії

- a) полягає в тому, що на підставі багаторічних даних про величини народжуваності і ряду соціально-економічних показників (наприклад, душевого доходу, долі зайнятих серед жінок, душевого доходу серед жінок, коефіцієнта шлюбності будується рівняння множинної регресії, що поєднує значення народжуваності з рівнями перерахованих чинників

б) визначення тенденцій сумарного коефіцієнта народжуваності на майбутнє за допомогою тієї або іншої математичної функції, наприклад тією ж логістичною кривою

с) реалізується, головним чином, шляхом порівняння з більш «просунутими» населеними

46. Чисельність населення

а) кількість людей які проживають в певному населеному пункті, місцевості, країні

б) середня чисельність населення за рік. Обчислюється на середину року (1 липня), або як середня арифметична з чисельності населення на початок і кінець року, або як сума чисельності населення на початок року і половини річного приросту

с) узагальнювальний показник чисельності населення за період. Середнє населення є однією з оцінок числа людино років, прожитих населенням протягом даного періоду

47. Індекс розвитку людського потенціалу (ІРЛП)

а) включає оцінки тривалості життя, освітнього рівня дорослого населення та його доходів

б) існуюча пропорція чоловіків і жінок в репродуктивному віці

с) співвідношення природного приросту населення і сальдо міграції для визначення зміни чисельності населення за певний період часу

48. Аналіз статевої структури населення України свідчить

а) про постійне переважання кількості чоловіків над кількістю жінок

б) про постійне переважання кількості жінок над кількістю чоловіків

с) про відновлення балансу між кількістю жінок і кількістю чоловіків

49. Чи відповідає дійсності твердження, що збільшення кількості населення визначило економічний аспект, а саме, співвідношення кількості населення та відтворення робочої сили? Виберіть вірну відповідь

а) так

б) ні

с) частково

50. Один з напрямків вивчення механізмів взаємозв'язку економічних та демографічних процесів орієнтується на макрорівень, його вихідним положенням є

а) передбачення наявності певних зовнішніх причин, які впливають на формування демографічних тенденцій

б) пов'язаний з розробкою макроекономічних теорій, обумовленою підвищенням інтересу, зокрема, до проблем державного регулювання соціально-економічного розвитку

с) спроби застосовувати балансові методи для з'ясування впливу демографічних факторів на економічні процеси. Теоретично допускається можливість побудови балансу трудової діяльності певного реального покоління

Рекомендована література:

Базова

1. Богоявленська Ю.В. Формування демографічної стратегії розвитку України [Текст] / Ю.В. Богоявленська // Видавництво ЖДТУ (м. Житомир), „Вісник Житомирського державного технологічного університету / Економічні науки”. – №3 (41). – 2007. – С. 130–136.

2. Підгорний А.З., Самотоєнкова О.В., Ольвінська Ю.О., Вітковська К.В. Соціально-демографічна статистика: Підручник // За заг. ред. канд. екон. наук, професора А.З. Підгорного. – Одеса : ФОП Гуляєва В.М., 2016. – 424 с.

3. Драган О.І. Демографія: [Електронний ресурс]: конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці» денної форми навчання / О. І. Драган., Т.І. Тертична. – К.: НУХТ, 2014.– 132 с.

4. Лібанова Е.М. Ринок праці: соціально-демографічні аспекти [Текст] / Е.М. Лібанова. – К., 1996. – 132 с.

5. Міграційні процеси в сучасному світі [Текст] (Світовий, регіональний та національний виміри / За ред. Ю. Римаренка. – К.: Довіра, 1998. – 912 с. Стеценко С.Г. Демографічна статистика з основами демографії [Текст]: Підручник / С.Г. Стеценко. – К.: Вища школа, 2005. – 415 с.

6. Всеукраїнський перепис населення: методологія та організація: [Навч. посіб.] / Під заг. ред. В. О. Парфенцевої. – К.: Вид-во Держкомстату України, 2001. – 336 с.

7. Демографічна криза в Україні. Проблеми дослідження, витоки, складові, напрямки протидії / За ред. В. С.Стешенко. – К.: НАН України, Ін-т економіки, 2001. – 560 с.

8. Підгорний А. З. Демографічна статистика: Навч. посібник / А. З. Підгорний. – Одеса, : ОДЕУ, 2010. – 169 с.

Допоміжна

1. Закон України “Про Всеукраїнський перепис населення” від 19 жовтня 2000 р.

2. Статеві-віковий склад населення України за даними Всеукраїнського перепису населення 2001 року [Текст]. – К.: Держкомстат України, 2003.

Інформаційні ресурси

1. Демографічний щорічник України. Статистичний збірник.
2. Демографія та соціальна економіка. Журнал.
3. www.ukrstat.gov.ua – офіційний сайт Державного комітету статистики України
4. www.ukrcensus.gov.ua – результати Першого Всеукраїнського перепису населення України 2001 р.

Навчальне видання

ДЕМОГРАФІЯ

Методичні вказівки
до самостійного вивчення дисципліни

ДАНЧЕНКО Ірина
МОІССЄВА Наталія

Формат 60x84/16. Гарнітура Times New Roman
Папір для цифрового друку. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. _____.

Наклад _____ пр.

Державний біотехнологічний університет
61002, м. Харків, вул. Алчевських, 44